Katowice Business University

ОТЗЫВ

зарубежного научного консультанта на диссертацию докторанта Сюрикпаевы Асель Ораловны представленной на соискание степени доктора философии (PhD) по специальности «6D030100 – Юриспруденция» на тему: «Проблемы и перспективы развития правового механизма защиты прав потребителей»

Диссертационное исследование, проведенное докторантом Сюрикпаевой Асель Ораловны посвящено проблемам и перспективам развития правового механизма защиты прав потребителей.

Актуальность темы диссертационного исследования обусловлена тем что защита прав потребителей является составной частью деятельности государства по охране прав, свобод человека и гражданина, поэтому данный институт регламентирует ту область общественных отношений, в которую вовлечено почти все общество. Это говорит об особой социальной роли данного института в системе правопорядка государства. Поэтому совершенствование юридических средств и форм защиты прав потребителей признается одним из приоритетных направлений деятельности государства.

Актуализация исследований в данном направлении определяется также совокупностью нескольких ключевых факторов, связанных с современными социально-экономическими приоритетами государства, глобальным цифровым развитием и необходимостью дальнейших системных реформ в сфере защиты прав потребителей в Республике Казахстан.

В этой связи, безусловно, актуальны исследования проблем защиты прав потребителей с акцентом на устранение пробелов и неэффективных норм, выработку новелл укрепляющих позиции потребителей как в традиционной, так и в цифровой среде. Кроме того, значимость таких исследований подтверждается расширяющимся влиянием международных стандартов в сфере защиты прав потребителей.

Диссертация Сюрикпаевой А.О. обладает рядом достоинств. Глубокое и всестороннее исследование темы. Очевидно, что автор всесторонне изучил данную тему, проведя исследования законодательства о защите прав потребителей, судебной практики, а также современной электронной коммерции и цифрового контента.

Сформированные автором научные выводы и полученные научные результаты имеют так же практическую значимость. В частности, результаты исследования могут быть использованы для совершенствования

+48 32 35 70 603
www.kbu.edu.pl
Katowice Business University
3 Harcerzy Września 1939 street | 40-659 Katowice

законодательства и судебной практики, а так же разработки правовых моделей правового регулирования новых цифровых форм и методов в сфере защиты прав потребителей.

Особого упоминания заслуживают комплексные исследования, проводимые при поддержке Европейской комиссии. В этих трудах глубоко анализируются механизмы защиты прав в трансграничной электронной торговле, обеспечение прозрачности онлайн-интерфейсов и противодействие манипуляциям, изучаются вопросы введения в заблуждение посредством "зеленого бренда", ужесточения ответственности, установления единых стандартов определения морального вреда и размеров штрафов, повышения эффективности правовых механизмов и многое другое. Тогда как в современной казахстанской науке пока недостает комплексного анализа защиты прав потребителей в цифровой среде в качестве объекта правового регулирования, особенно в контексте Директивы (ЕС) 2019/770 и других документов. Перспектива совершенствования механизмов защиты прав потребителей в цифровой среде в казахстанской доктрине исследована слабо.

Таким образом, совокупность отечественных и зарубежных исследований дает достаточную теоретическую и методологическую основу для постановки проблемы, однако еще не выработано целостного научного решения с учетом особенностей Республики Казахстан. Это обстоятельство отражает новизну настоящей диссертационной работы: ее цель – восполнить данные пробелы путем разработки конкретных предложений по внесению изменений в законодательство, сопровождаемых всесторонним анализом их перспектив.

Диссертационная работа Сюрикпаевой А.О. имеет логичную структуру и четкий стиль изложения. Диссертация хорошо структурирована.

Диссертация состоит из введения, трех глав, заключения и списка использованной литературы. В первой главе всесторонне исследуется историческое становление и современное состояние института защиты прав потребителей с теоретико-правовой позиции, во второй главе единым контекстом рассматриваются два актуальных направления модернизации механизмов защиты, в третья глава посвящена совершенствованию механизмов защиты прав потребителей в цифровой среде. Работа завершается основными выводами, рекомендациями и списком использованных источников. Общий объем исследования соответствует требованиям, предъявляемым к подобным работам.

В заключении диссертации систематизированы результаты исследования и выделены основные научные новации: выявлена эволюция

Katowice Business University

отечественной системы защиты прав потребителей от советского периода до цифрового рынка и её нерешённые проблемы; предложена регуляторная модель, адаптированная к цифровой экономике, доказывающая эффективность признания «цифрового товара» и «цифровой услуги» самостоятельными правовыми объектами, ограничения манипулятивных интерфейсов и усиленной защиты персональных данных; подготовлены текстовые версии конкретных поправок в Гражданский кодекс и отраслевое законодательство с обоснованием их социально-экономического эффекта.

Диссертация Сюрикпаевой А.О. оформлена в соответствии с требованиями к такого рода научным работам, структура хорошо продумана, имеет новаторское, теоритическое и практическое значение по исследуемой теме, что позволяет, рассматривать ее как завершенное научное исследование.

Основные содержание и научные предложения, выводы и положения, выявленные при написании диссертационной работы, были опубликованы в научных изданиях, включенных в международную базу данных Web of Science в журналах, рекомендованных Комитетом по обеспечению качества в сфере науки и высшего образования Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан, а правила и выводы диссертационного исследования опубликованы в сборниках материалов международных, республиканских научно-практических конференций.

В завершение хотелось бы отметить, что диссертация Сюрикпаевой Асель Ораловны на тему: «Проблемы и перспективы развития правового механизма защиты прав потребителей» оценивается как написанная на достаточно высоком теоритическом уровне и качественно выполненная завершенная научная работа соответсвующая всем требованием для таких работ. Поэтому данная работа рекомендуется к публичной защите, а ее автор Сюрикпаева А.О достойна присуждения ученой степени доктора философии PhD по специальности «6D030100 – Юриспруденция».

Akademia Górnośląska im. Wojciecha Korfantego w Katowicach 211

Доктор права

Даниэль Войтчак

+48 32 35 70 603
www.kbu.edu.pl
Katowice Business University
3 Harcerzy Września 1939 street | 40-659 Katowice

Katowice Business University

REVIEW

of the foreign scientific advisor on the dissertation of doctoral candidate Asel Oralovna Syurikpaeva, submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty "6D030100 – Law" on the topic: "Problems and Prospects for the Development of the Legal Mechanism for Consumer Rights Protection"

The dissertation research conducted by doctoral candidate Asel Oralovna Syurikpaeva is devoted to the problems and prospects of developing the legal mechanism for consumer rights protection.

The relevance of the dissertation topic is due to the fact that the protection of consumer rights is an integral part of the state's activity in safeguarding the rights and freedoms of individuals and citizens. Therefore, this legal institution regulates an area of public relations that involves almost the entire society, highlighting its special social role in the state's legal system. Thus, improving legal tools and forms of consumer rights protection is recognized as one of the state's priority areas.

Research in this field is also driven by several key factors, including the country's current socio-economic priorities, global digitalization, and the need for further systemic reforms in consumer protection in the Republic of Kazakhstan.

In this context, studies focused on identifying gaps and ineffective regulations, and developing new provisions to strengthen the position of consumers in both traditional and digital environments, are undoubtedly relevant. Furthermore, the significance of such studies is underscored by the growing influence of international standards in consumer rights protection.

Syurikpaeva A.O.'s dissertation has several strengths. It is a deep and comprehensive study of the topic. Clearly, the author thoroughly examined consumer protection legislation, judicial practice, as well as modern e-commerce and digital content.

The scientific conclusions and results obtained by the author also have practical value. In particular, the findings can be used to improve legislation and judicial practice, as well as to develop legal frameworks for regulating new digital forms and methods in the field of consumer rights protection.

Special mention should be made of the comprehensive research supported by the European Commission. These studies thoroughly analyze protection mechanisms in cross-border e-commerce, the transparency of online interfaces, countering manipulation, greenwashing, increased liability, the establishment of unified standards for moral damages and penalties, and overall improvements in

+48 32 35 70 603
www.kbu.edu.pl
Katowice Business University
3 Harcerzy Września 1939 street | 40-659 Katowice

legal mechanisms. Meanwhile, Kazakhstan's academic field still lacks a comprehensive analysis of consumer rights protection in the digital environment, particularly in the context of Directive (EU) 2019/770 and other international documents. The prospect of improving digital consumer rights protection mechanisms remains underexplored in Kazakh legal doctrine.

Thus, while national and international studies provide a sufficient theoretical and methodological basis for problem formulation, an integrated scientific solution tailored to Kazakhstan's specific context has not yet been developed. This highlights the novelty of this dissertation: its goal is to address these gaps by proposing concrete legislative amendments accompanied by a thorough analysis of their prospects.

Syurikpaeva A.O.'s dissertation has a logical structure and clear writing style. It is well organized.

The dissertation includes an introduction, three chapters, a conclusion, and a list of references. The first chapter thoroughly explores the historical formation and current state of the consumer rights protection institution from a theoretical and legal standpoint. The second chapter covers two current directions of mechanism modernization in a unified context, and the third chapter is devoted to improving consumer protection mechanisms in the digital environment. The work concludes with key findings, recommendations, and sources. The total length of the research meets the requirements for this type of academic work.

The conclusion of the dissertation summarizes the research results and highlights the main scientific innovations: the evolution of Kazakhstan's consumer protection system from the Soviet period to the digital market and its unresolved issues; the proposal of a regulatory model adapted to the digital economy, demonstrating the effectiveness of recognizing "digital goods" and "digital services" as independent legal objects, limiting manipulative interfaces, and enhancing personal data protection; and the preparation of specific amendments to the Civil Code and sectoral legislation with a substantiated socio-economic impact.

Syurikpaeva A.O.'s dissertation is formatted in accordance with the requirements for such academic works, the structure is well thought out, and it has both theoretical and practical significance for the studied topic, qualifying it as completed scientific research.

The main content, scientific proposals, conclusions, and findings of the dissertation have been published in scientific journals indexed in the Web of Science international database, in journals recommended by the Committee for Quality Assurance in Science and Higher Education of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan, and in collections from international and national scientific-practical conferences.

+48 32 35 70 603
www.kbu.edu.pl
Katowice Business University
3 Harcerzy Września 1939 street | 40-659 Katowice

Katowice Business University

In conclusion, it should be noted that the dissertation of Asel Oralovna Syurikpaeva on the topic: "Problems and Prospects for the Development of the Legal Mechanism for Consumer Rights Protection" is evaluated as being written at a sufficiently high theoretical level and qualifies as a completed scientific work that meets all the necessary requirements. Therefore, this work is recommended for public defense, and its author, Syurikpaeva A.O., is deserving of the PhD degree in the specialty "6D030100 – Law".

Akademia Górnośląska im. Wojciecha Korfantego w Katowicach 211

Doctor of Law
Daniel Wojtczak

+48 32 35 70 603
www.kbu.edu.pl
Katowice Business University
3 Harcerzy Września 1939 street | 40-659 Katowice

«6D030100 – Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін «Тұтынушыларды қорғаудың құқықтық тетігінің мәселелері мен даму перспективалары» тақырыбындағы докторант Сюрикпаева Асель Оралқызының диссертациясына шетелдік ғылыми кеңесшінің

ПІКІРІ

Докторант Сюрикпаева Асель Оралқызы жүргізген диссертациялық зерттеу тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың құқықтық тетігін дамыту проблемалары мен перспективаларына арналған.

Диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігі тұтынушылардың құқықтарын қорғау мемлекеттің адам мен азаматтың құқықтарын, бостандықтарын қорғау жөніндегі қызметінің ажырамас бөлігі болып табылатындығына байланысты, сондықтан бұл инситут бүкіл қоғам қатысатын қоғамдық қатынастар саласын реттейді. Бұл институттың мемлекеттің құқықтық тәртіп жүйесіндегі ерекше әлеуметтік рөлі туралы айтады. Сондықтан тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың заңды құралдары мен нысандарын жетілдіру мемлекет қызметінің басым бағыттарының бірі болып танылады.

Осы бағыттағы зерттеулерді өзектендіру сонымен қатар мемлекеттің қазіргі әлеуметтік-экономикалық басымдықтарына, жаһандық цифрлық дамуға және Қазақстан Республикасында тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы одан әрі жүйелі реформалардың қажеттілігіне байланысты бірнеше негізгі фактордың жиынтығымен айқындалады.

Осыған байланысты, тұтынушылардың құқықтарын қорғау проблемаларын зерттеу олқылықтар мен тиімсіз нормаларды жоюға, дәстүрлі және цифрлық салада тұтынушылардың позициясын нығайтатын новеллалар жасауға баса назар аудара отырып, өзекті болып табылады. Сонымен қатар, мұндай зерттеулердің маңыздылығы тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы халықаралық стандарттардың кеңейіп келе жатқан әсерімен расталады.

А.О. Сюрикпаеваның диссертациясының бірқатар артықшылықтары бар. Осы тақырыпты терең және жан-жақты зерттеп, тұтынушылардың құқықтарын қорғау, сот практикасы, сондай-ақ қазіргі заманғы электрондық коммерция мен цифрлық контент туралы заңнама бойынша зерттеулер жүргізді.

Автор қалыптастырған ғылыми тұжырымдар мен алынған ғылыми нәтижелердің де практикалық маңызы бар. Атап айтқанда, зерттеу нәтижелері заңнаманы және сот практикасын жетілдіру, сондай-ақ тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы жаңа цифрлық нысандар мен әдістерді құқықтық реттеудің құқықтық модельдерін әзірлеу үшін пайдаланылуы мүмкін.

Еуропалық комиссияның қолдауымен жүргізілген кешенді зерттеулер ерекше атап өтуге тұрарлық. Бұл еңбектерде трансшекаралық электрондық

саудадағы құқықтарды қорғау тетіктері, онлайн-интерфейстердің ашықтығын қамтамасыз ету және манипуляцияларға қарсы іс-қимыл терең талданады, «жасыл бренд» арқылы жаңылыстыру, жауапкершілікті қатаңдату, моральдық зиян мен айыппұл мөлшерін анықтаудың бірыңғай стандарттарын белгілеу, құқықтық тетіктердің тиімділігін арттыру және т.б. мәселелер зерделенеді. Ал қазіргі қазақстандық ғылымда құқықтық реттеу объектісі ретінде, әсіресе 2019/770 Директивасы (ЕО) мен басқа да құжаттар контекстінде цифрлық ортада тұтынушылардың құқықтарын қорғауды кешенді талдау әлі жетіспейді. Қазақстандық доктринада цифрлық ортада тұтынушылардың құқықтарын қорғау тетіктерін жетілдіру перспективасы нашар зерттелген.

Осылайша, отандық және шетелдік зерттеулердің жиынтығы проблеманы қою үшін жеткілікті теориялық және әдіснамалық негіз береді, алайда Қазақстан Республикасының ерекшеліктерін ескере отырып, тұтас ғылыми шешім әлі әзірленбеген. Бұл жағдай осы диссертацияның жаңалығын көрсетеді: оның мақсаты – заңнамаға өзгерістер енгізу бойынша нақты ұсыныстар әзірлеу арқылы осы олқылықтардың орнын толтыру, олардың болашағын жан-жақты талдау.

А.О. Сюрикпаеваның диссертациялық жұмысының логикалық құрылымы мен баяндау стилі айқын. Диссертация жақсы құрылымдалған.

Диссертация кіріспеден, үш тараудан, қорытындыдан және пайдаланылған әдебиеттер тізімінен тұрады. Бірінші тарауда теориялық-құқықтық позициядан тұтынушылардың құқықтарын қорғау институтының тарихи қалыптасуы мен қазіргі жағдайы жан-жақты зерттеледі, екінші тарауда қорғау тетіктерін жаңғыртудың екі өзекті бағыты бірыңғай контексте қарастырылады, ал үшінші тарау цифрлық ортада тұтынушылардың құқықтарын қорғау тетіктерін жетілдіруге арналған. Жұмыс негізгі қорытындылармен, ұсыныстармен және пайдаланылған дереккөздердің тізімімен аяқталады. Зерттеудің жалпы көлемі осындай жұмыстарға қойылатын талаптарға сәйкес келеді.

Диссертация қорытындысында зерттеу нәтижелері жүйелендіріліп, негізгі ғылыми жаңалықтар бөліп көрсетілген: кеңестік кезеңнен цифрлық нарыққа дейінгі тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың отандық жүйесінің эволюциясы және оның шешілмеген мәселелері анықталды; цифрлық экономикаға бейімделген, «цифрлық тауарды» және «цифрлық қызметті» дербес құқықтық объектілер ретінде танудың тиімділігін, манипуляциялық интерфейстерді шектеуді және дербес деректерді қорғауды күшейтуді дәлелдейтін реттеуші модель ұсынылды; Азаматтық кодекске және салалық заңнамаға олардың әлеуметтік-экономикалық әсерін негіздей отырып, нақты түзетулердің мәтіндік нұсқалары дайындалды.

А.О. Сюрикпаеваның диссертациясы осындай ғылыми жұмыстарға қойылатын талаптарға сәйкес жасалған, құрылымы жақсы ойластырылған, зерттелетін тақырып бойынша инновациялық, теориялық және практикалық маңызы бар, бұл оны аяқталған ғылыми зерттеу ретінде қарастыруға мүмкіндік береді.

Диссертациялық жұмысты жазу кезінде анықталған негізгі мазмұн мен ғылыми ұсыныстар, тұжырымдар мен ережелер Web of Science халықаралық деректер базасына енгізілген ғылыми басылымдарда, Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған журналдарда жарияланды, ал диссертациялық зерттеудің ережелері мен қорытындылары халықаралық республикалық ғылыми-практикалық конференциялар материалдарының жинақтарында жарияланған.

Қорытындылай келе, Сюрикпаева Асель Оралқызының «Тұтынушыларды қорғаудың құқықтық тетігінің мәселелері мен даму перспективалары» тақырыбындағы диссертациясы өте жоғары теориялық деңгейде жазылған және осындай жұмыстар үшін барлық талаптарға сәйкес келетін сапалы орындалған ғылыми жұмыс ретінде бағаланатынын атап өткім келеді. Сондықтан бұл жұмыс көпшілік алдында қорғауға ұсынылады, ал оның авторы А.О. Сюрикпаева «6D030100 – Құқықтану» мамандығы бойынша PhD философия докторы ғылыми дәрежесін беруге лайық.

Құқық докторы
Даниэль Войтчак

+ 48 32 35 70 603

Екі мың жиырма бесінші жылғы бесінші қыркүйегі

Мен, Қазақстан Республикасының Әділет Министрлігі тіркеу қызметі және құқықтық көмек көрсету комитетімен 01.08.2011 ж. берілген №0003428 мемлекеттік лицензиясының негізінде әрекет жасаушы Алматы қаласының нотариусы Абдирайимова Аида Ачиловна осы құжат мәтінінің орыс тілінен қазақ тіліне мен жасаған аудармасының дұрыстығын куәландырамын.

Тізілімде №5073 тіркелді

Өндірілді: 4325 теңге

Нотариус _____

ET600372025090510232 4T32006F

Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия